

1814, men jeg tror, at det ærede Medlem vil indrømme, at just den belgiske Forfatning blev betragtet som Monstereffekt, og at der derfor blev taget særligt Hensyn til den ved Udarbejdelsen af vor Grundlov.

Holstein-Ledeborg: Jeg vil kun gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at han i Grunden er ganske enig med mig, hvad Krigshistorien angaar; thi han sagde, at disse ulykkelige Generaler, som havde handlet paa egen Haand, ogsaa havde handlet paa eget Ansvar, og jeg hævdede kun, at den, der overfæd Ordren, maatte finde sig i at tage Konsekvensen. Jeg tror saaledes, at vi i dette Punkt ere temmelig enige. Jeg tror derimod ikke, at det ærede Medlem ganske har hørt, hvad jeg sagde, naar det ærede Medlem bemærkede, at en saadan Regel som den om uanmodet Forretningsførelse maatte gjælde i alle Forhold, ogsaa i de politiske, uden at der havde nogen udtrykkelig Lovhjemmel derfor. Dette er meget rigtigt; men naar der haves en udtrykkelig Lovregel derimod, gjælder den ikke mere, og det er netop en udtrykkelig Lovhjemmel imod, som findes i Grundlovens Regel om, at ingen Udgift maa finde Sted, som ikke er hjemlet i Finantsloven — det er en udtrykkelig Lovhjemmel derimod — og skal en Udgift kunne finde Sted, maa den altsaa kunne dækkes paa anden Maade end ved Paaberaabelsen af en uanmodet Forretningsførelse, som derigjennem udtrykkelig er forkastet. Det, hvorpaa det kommer an, er, sagde det ærede Medlem, at Betingelsen er tilstede for Udgifstens Grundlovmæssighed, eller for at Udgiften kan passere, og dette Spørgsmaal skal, sagde ligeledes det ærede Medlem, afgjøres af Rigsretten. Hvilkens er da Betingelsen? Det er netop Spørgsmaalet; det er det, vi tale om. Det er soleklart, at det Spørgsmaal, om en Udgift er lovlig eller ikke, om Betingelsen er tilstede for, at en Udgift kan anses for lovlig, skal afgjøres af Rigsretten. Men hvilken er Betingelsen? Ja, det staar ligefrem i Grundloven, og det er, at Udgiften er hjemlet i Finantsloven; selvgelig skal ogsaa Rigsretten ganske rigtig afgjøre, om Udgiften er hjemlet i Finantsloven, og dette kommer Rigsretten ogsaa til efter Forslaget. Men naar det nu er afgjort, at Udgiften ikke er hjemlet i Finantsloven, saa er det ogsaa klart, at Rigsretten har afgjort, at Betingelsen ikke er tilstede, at Udgiften ikke er grundlovmæssig, og hvorledes da en Rigsret, der har afgjort, at en Udgift ikke er grundlovmæssig, skal med det Samme kunne afgjøre, at Udgiften ikke bestomindre ikke skal medføre hverken Straf eller Erstatningsansvar, forstaar jeg ikke; thi Betingelsen for, at Straf og Erstatningsansvar ikke indtræder, er jo kun, at Udgiften er grundlovmæssig, og saasnart den ikke er hjemlet i Finantsloven, saa er den ikke grundlovmæssig. Det Spørgsmaal, som Rigs-

retten har at afgjøre, er kun at undersøge, om et Udgift er grundlovmæssig eller ikke. Jeg kommer derved til at tænke paa en Uttring af den nuværende Kultusminister som daværende Medlem af dette Thing, og da den ikke er videre slem, kan jeg vel nok anføre den, uagtet Kultusministeren ikke er til Stede. Den nuværende ærede Kultusminister sagde den Gang under Debatten om denne Lov, nemlig den Monradtske: Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse, og den maa naturligvis føres paa forsvarelig Maade; altsaa ere Ministrene forpligtede til ubetinget at føre Regeringen paa en forsvarelig Maade, og dersom det ikke lader sig gjøre uden ved at tage Penge, som ikke ere bevilgede, ere de ogsaa ifølge Grundloven forpligtede til at tage de ubevilgede Penge. Den ærede nuværende Minister har her gjort sig skyldig i den samme Feil som det ærede Medlem; han oversaa, at forsvarelig og grundlovmæssig falder sammen, thi der er Intet forsvareligt, som ikke er grundlovmæssigt.

Det. Hansen: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein Ledeborg) har ved mange forskellige Leiligheder udtalt sin Afky for Grundlovsfortolkninger, og det maa derfor i høi Grad forundre, at han i Dag selv har forsøgt at gaa meget nøie ind paa Fortolkningen af forskellige Grundlovsbestemmelser. Der var endog et enkelt Fortolkningsprincip, han derved vilde bringe til Anvendelse, som var i den Grad overraskende for mig, at jeg ikke kan tro Andet, end at det, han sagde, egentlig var noget extemporeret. Uden at jeg i Dvrigt vil gaa videre ind paa Sagen, har jeg begjæret Ordet for en kort Bemærkning for at nedlægge en Protest imod, at et saadant Princip virkelig skulde bringes til Anvendelse paa en Fortolkning af Grundloven. Jeg er enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds i, at man af og til ser høist mærkelige Fortolkninger af Grundloven, men jeg har dog ikke hørt et saadant Princip gjort gjældende som det, han i Dag har opstillet, og som gaar ud paa, at naar Grundloven udtrykkelig tillader Noget, saa er der ikke Noget i Veien for at forandre det, det er kun, naar Grundloven forbyder Noget, at man ikke kan gjøre det. Naar Grundloven i § 25 siger, at i de og de Tilfælde, under de og de Betingelser kan Kongen udstede en foreløbig Lov, saa er det en Tilladelse, og der er ikke det Mindste i Veien for her ved en almindelig Lov at vedtage ganske andre Bestemmelser, hvorved altsaa Hs. Majestæts Ret til at udstede foreløbige Love i en væsentlig Grad indskrænkes. Det er dette Princip, som jeg vil tillade mig at protestere imod. I Dvrigt har jeg ikke Noget at indvende imod Fortolkninger af Grundloven, naar de blot i og for sig ere nogenlunde fornuftige. Det følger af sig selv, at Grundloven lige saa vel som andre Love maa være